

SVD söndag 13 maj 2007

Clownsmink, fimpar och rödvin. Norska skådespelarkollektivet Verk-produksjoner gestaltar grekisk tragedi som en förfest som ballar ur.

Uppfinningsrik estetik och övertygande drama

Teater

IFIGENEIA

TEXT: FINN IUNKER REGI: FREDRIK HAN-NESTAD MEDV: ANDERS MOSSLING, SAILA HYTTINEN, HÅKON MATHIAS VASSVIK, THEA DANIELSEN FJORTOFT, SOLVEIG LALAND MOHN, PER PLATOU

DET OSYNLIGA

Teater Tribunalen

TEXT: JACOB HIRDWALL REGI: RICHARD TURPIN OCH SASKIA HUSBERG MEDV: JONAS KRUSE

Tribunalens festival Två veckor i maj är vid det här laget inne på upploppet. Bland mycket annat har man hunnit med ett gästspel av det norgebaserade skådespelarkollektivet Verk Produksjoner. Deras *Ifigeneia* är en (påfallande fri) bearbetning av den grekiska myten om hur kung Agamemnon tvingas offra sin dotter *Ifigeneia*, för att den lättstöta gudinnan *Artemis* ska ge den grekiska hären vind så att de kan segla mot Troja.

Gruppens sceniska uttryck gränsar mot performance, medvetet tafatt och nästa aggressivt anti-illusionistiskt. Det ödesmättade dramat utspelar sig i en röra av plastmuggar, cigaretter och turistkitsch. *Agamemnon* snavar runt i clownsmink och kaptenshatt bland utspillt billigt rödvin som fumligt torkas upp med ett gosedjur som trasa, hjälten *Akil-*

les har en bild av Rambo fasttepad på huvudet. Hela det ödesmättade dramat får närmast en anstrykning av stökig förfest som går över styr. Motiven för såväl offrandet av *Ifigeneia* som för hela det trojanska kriget demaskeras som lövtunna svepskal för ynkliga hävdelsebehov.

Kriget har sitt eget snåriga men obönhörliga regelverk. Ingen av karaktärerna tycks egentligen vilja se den unga *Ifigeneia* död, ändå verkar skeendet omöjligt att stoppa. Scener med filmade övergrepp, klipp ur *Apocalypse Now* och insprängda slängiga amerikanska uttryck drar tydliga paralleller till USAs nuvarande krigsföring. En rörig, ofta rolig och uppfinningsrik estetik ser till att hålla åskådarens intresse uppe.

Tribunalens eget bidrag till festivalen, urpremiären av Jacob Hirdwalls *Det osynliga*, är närmast raka motsatsen. Pjäsen är mer eller mindre ett skrivet föredrag. Skådespelaren Jonas Kruse står iförd manchesterkavaj vid sin OH-apparat och håller en febrig föreläsning, om hur den ständigt ökande mediakoncentrationen och kulturens marknadsanpassning på sikt hotar att undergräva demokratis spelregler. Hirdwalls text lyckas trots eller kanske tack vare den formella formen förmedla en djup indignation, riktad inte minst mot vår nya reger-

ing. Regissörsduon Richard Turpin och Saskia Husberg väljer, klokt nog, att återge det hela rätt torrt.

De teatrala tricken är få och relativt diskreta, även om inledningen är underbart påhittig. Kruse kommer in iförd en björnkostym, sannolikt en varumärkesmaskot, och utför en halvtas-kig rörelsekoreografi till Gabriel-las sång från *Såsom i himmelen*. Först därefter får han krångla sig ur djurdräkten och sätta igång med själva pjäsen. En träffande bild av kulturarbetarnas stundom förnedrande jobbvillkor.

Hirdwall spårar det grundläggande problemet till att kulturen nu får finna sig i att mätas i pengar, trots att dess verkliga värde ligger i något betydligt mer svårdefinierat titelns *det osynliga*. Hans orubbliga tro på teaterns förmåga att förändra och fördjupa vår förståelse av tillvaron, ett uppdrag han anser att media helt abdikerat från, är naiv på det där sättet konst måste vara om den ska kunna lyckas med någonting alls.

Det är en på det hela taget övertygande scenisk plädering, som borde få chansen att möta en betydligt större (och kanske mindre homogen) publik än dem som kommer att hinna ta del av uppsättningen under festivalen.

GUSTAV TEGBY
kultur@svd.se